

"UKRAINIAN LABOR NEWS"
Published semi-weekly by the Ukrainian Labor News Ass'n
Cor. Pritchard Ave. and McGregor St.,
Winnipeg, Man.

Subscription per year \$4.00
Telephone: St. John 1465.

"УКРАЇНСЬКІ РОБІТНИЧІ ВІСТІ"
Газета для робочого люду — виходить два рази на тиждень:
В СЕРЕДУ І СУБОТУ.

Видає Створищення "Українських Робітничих Вістей".
Передплата на рік \$4.00
Адреса:

UKRAINIAN LABOR NEWS,
Cor. Pritchard Ave. and McGregor St., Winnipeg, Man., Canada.

Непоміщені в газеті рукописи не звертаються, хіба що дописувач вказав
на місце, куди можна надіслати рукопис, а на адресу вказав адресу, де
вони будуть надіслані на адресу вказаної людини.

СТРАЙК В НОВІЙ СКОШІ.

При кінці минулого місяця в Сідней, Н. С., вийшли на страйк робітники, що працювали в сталінських "Брітніс Емпаер Стіл Корпорації". Вони домоглися підвижки платні о 20 процент, 8-годинного дня праці і відтягання юніонів вкладок при виплаті, або як це англієць кажуть, прийняти системи "чек-оф". Дехто може подумати, що підвижка платні о 20 проц. зробила би платню для робітників в сталінських досить великою. Зовсім ні. Це означало би лише, що робітники діставали би мінімальну платню \$3.60 на день. Узявши собі, яка це низька платня під теперішній час! А однак компанія і на це не хотіла згодитися. Вона не хотіла також нічого чути про 8-годинний день праці, який є вже прийнятий в деяких індустриях, а в інших краях є навіть законом. Вона не годилася також на "чек-оф" систему, бо це означало би призначення юніонів стаєвих робітників, а компанія є рішучо проти цього. Хоч юніон і признає в більшості індустриях навіть в Канаді та Злучених Державах. Так що як бачимо, хоч які життєві і зовсім не "радикальні" були домагання стаєвих робітників, компанія їх відкинула. Робітникам не лишилися нічого іншого, лише вийти на страйк, що вони й зробили. Страйк є одним зброєю робітників в їх боротьбі з капіталом і відмовитися від нього, означає те саме, що добровільно йти в ярмо капіталіста.

Вийшовши на страйк, робітники устали ліктейників коло сталінських заводів, щоб туди не пробували йти до роботи скеби. Страйкери устроювали також візити до сталінських в пошукуванні за скебами і як де таких знайшли, розуміється, що їх прогнали. Однак скеби в сталінських майже не було, а по пару візитів можна було сміливо сказати, що страйк є вповні переведений. Та така солідарність і ще більше акція страйкерів не подалася компанію і вона поставила на сторожі коло своїх заводів свою власну та провінціоальну поліцію, між котрою і страйкерами приходило до сутичок, коли страйкери хотіли оглянути завод, чи там нема скебів. Щоб це ліпше забезпечити перед страйкерами та їх стереоризувати — компанія поддала про те, що на місце страйку спроваджено військо. Перших 250 жовнірів з машинними карабінами прибуло з Галіфакса, а пізніше почало напливати військо з цілої Канади, навіть з далеких західних провінцій Манітоби і Алберти. З Кінгстон, Онт., прибула навіть артилерія в силі около 150 людей. Військо помагало компанійній і провінціоальній поліції розганяти страйкерів, стріляючи покищо понад їх голови. Дальше страйкери заховувалися досить обережно і між ними а військом не прийшло до повних конфліктів.

Але робітників, що працюють в сталінських, є за мало, що би вони змогли звести успішний бій з такою сильною компанією, як "Брітніс Емпаер Стіл Корпорації". Всіх робітників в сталінських працювало около 3,500. За те згадана корпорація є владистелем на місце сталінських в Сідней, але її копальне вугля в окрузі Кейп Бретон. Є де чи не найкращийша корпорація в Новій Скошії. Крім цього, як було сказано, в страйковий терен дотри сталевих робітників наслано провінціоальну поліцію і військо. Проти 3,500 страйкерів стала мочука стаєва корпорація, стало провінціоальне правительство, виласивши на місце страйку провінціоальну поліцію, стало і доміняльне правительство, піславши на оборону компанійних інтересів військо. Злочинним було-б для других робітників дивитися на це все і мовчати. І ось товариші недалі сталевих робітників майнерів, які також своїм потім і своєю кров'ю збивають мліони для "Брітніс Емпаер Стіл Корпорації", вийшли на страйк в обороні своїх товаришів. Майнери 26. дистрікту "Юнайтед Майн Воркерс оф Америка" зажадали від провінціоального і доміняльного правительств відтягнення зі страйкового терену провінціоальної поліції і війська і на переп'я своїх домаган вийшли на страйк. Як подавала капіталістична преса, на страйк вийшло 8,000 майнерів.

Майнери в 26. дистрікті "Ю.М.В. оф А.", який обіймає Нову Скошію, є найбільше організовані на цілу Канаду і їх страйк в копальнях "Брітніс Емпаер Стіл Корпорації" зібрав вповні переведений. Всі копальні тієї корпорації стали безчинні. Та не лише це. Майнерська юніонія відтягнула від праці навіть помісників та взагалі всіх робітників, що тримають в русі копальні. Відтягнувши цих робітників, копальням грозить залаття водою. Однак страйкери були рішучі в своїй постанові і не дозволили нікому з робітників, щоб випомпував з копальнь воду. Цю роботу мусили взяти на себе компанійні урядники і лише їм дозволили страйкери її сповняти.

Такий солідарний виступ сталевих робітників і майнерів не можна зломати лише самим насланням війська в страйковий терен. Тим більше, коли страйкери поводяться о скільки можуть "тактично" і не дають себе спровокувати. Отже треба ужити й інших средств до розбиття страйкерів. І цих средств ужити.

Раніші газети з минулої суботи принесли вістку, що Ден Лінгтон і Джеймс Б. Мак'Лаклен, президент і секретар 26. дистрікту "Ю.М.В. оф А.", зістали арештовані, а вечірні газети з того самого дня повідомили вже телеграмами з великими наголосками, що президент "Юнайтед Майн Воркерс оф Америка" Луїс вважає страйк майнерів в Новій Скошії "незаконним" і каже їм вертати сячас до роботи. Яке неімовірне це, а однак правдиве. Дистріктові юніонні провідників, що стоять на чолі страйкуючих робітників, правительство арештує, а самого президента майнерської федерації, що повинен би поспішити на поміч страйкерів, компанія каже на поміч до себе — і голова великої робітничої юніонії йде боронити капіталістів перед робітниками своєї власної організації.

Таку ганебну і зрадничу супроти робітництва ролю сповняють реакційні провідники трейд-юніонного руху в Злучених Державах і Канаді, різні Луїс, Гомперс, Мури і їм подібні. Страйк в Новій Скошії еше раз показав, що ті панове є звичайнісінькими наймитами капіталу і як з такими, робітникам треба боротися з ними так само, як і з капіталістами.

ТОВАРИШ! ВІДНОВЛЯЙТЕ ПЕРЕДПЛАТУ НА "УКР. РОБ. ВІСТІ"

ЩЕ ПРО ПАРШИВИХ ОВЕЦЬ ТА ЇХ ПАСТІРА.

В додаток до статті п. н. "Про паршивих овець та їх пастира", поміщеної в минулому числі "Українських Робітничих Вістей", наводимо нижше частину кореспонденції з Європи (правдоподібно зі Львова) до державніської "Свободи" п. н. "Небезпека нової війни на українських землях", яка рівнож говорить про те, що Франція планує при допомозі Польщі і Румунії новий напад на Радянські Республіки, а в першу чергу на Україну, та що до того нападу мали би бути втягнені і петлюрівські негодитки в Польщі. Цю кореспонденцію, яка була поміщена в шпир "патріотичній" "Свободі", радимо перечитати прислелупуватому петлюрівському редактору "Укр. Голосу", який мов п'яний плато чіплявся нас за помщення кореспонденції, в котрій говорилось про ті самі рчі, що й в кореспонденції до "Свободи". Частина згаданої кореспонденції звучить:

"Розуміється само собою, що Франція буде воювати чужими руками, себто п'хне в новий біл Польщу й Румунію. Польща, коли під тим словом розуміти більшість населення, теж війни не хоче, але вона залежна від Франції і зробить те, що прикаже Пуанкаре, Фош і Міларан. Мілітарні круги в Польщі розуміють, що або вони тепер поб'ють Росію, або за два три роки Росія створить Польщу. Але війна з російським велітом, хоч він тепер засидений, асєтаки не легка і дуже небезпечна, бо Росія була й осталися сфінксом Європи.

Тому треба вжити фортелу, який має бути ніщо друге, лиш новий Троянський кінь — Україна. Петлюрівські круги рушаються. Кажуть, що Петлюра був на авдєнції у Фоша; другі говорять, що переговорював тільки з його адютантом, майором французького генерального штабу. Та це не важне, а важна суть рчі.

Поляки хочуть урядити з Петлюрою новий похід на Київ, щоб відітти Україну по Дніпро і утворити з Правобережжя якусь нібу до автономію України під контролем Польщі. Як буде виглядати цей визвольний похід польсько-петлюрівський, знаємо з того, що вже було. Кажуть, що ніхто так не понизив Київ і Правобережної України як Поляки, коли разом з Петлюрою "визволяли" Україну від большевиків.

Не краще було-б і тепер. Та Петлюра, не буде мабути на це зважати, бо він ще гірше залежний від Польщі ніж Польща від Франції.

Не до суду-віку йому сидіти на чужій ласці. Хочеться вернутись до рідного краю і — до власти. Хто її раз скоштував, не забуде того смаку до віку.

Лишаємо на боці порівняння долі, яка чекала-б Правобережну Україну під польсько-петлюрівською владою з тим, що вона переживає тепер, під большевиками. Це пісня будучності, над котрою стоїть великий знак питання. Але вже нині можна сказати словами старих Римлян: *Timeo Danos et dona ferentes!* (Боюсь Данавів навіть тоді, коли вони мені дари несуть). Боюсь непевного дарунку Польщі і тому требаб Петлюри і його прихильникам добре застановитися, чи приймати цей дар, чи ні, бо не знати, чи стане шкір за виправу.

Польсько-петлюрівський похід на Київ коштував би нас дуже багато. Волни, Поділля, Київщина, себто території, які розмірно не дуже ще потерпіли від голоду, були-б наражені на всі ті терпіння і втрати, які несе за собою війна. Не обійшлося би в додатку і з деякими мабути навіть досить великими Петлюри зі своїми політично-партійними ворогами, з тими всіми, що не згоджувалися на його орієнтацію. Це віділюєсь би на нації, і так дуже винищений інтелігенції. А селянство мусило-б сподіватись повертуть польських панів-дідичів, котрих воно не дуже цікаве оглядати.

Східна Галичина була би заплілям цієї нової братовійчої війни і її доля теж не була би завидною. Не даром же Поляки так спішають перевести асєтерконку з Східній Галичині. Наші жовнір здоровий і хоробрій, а коли-б його боялися Поляки слати на війну з большевиками, то можна ним обсалити західну границу Польщі, післати до Порура, або в якесь Марокко, в заміню за тих кольорових воєнків, яких Франція прислала би Польщі в дарунку."

Ну, і що-ж, Рипиндіо? Потагриш тепер обтерти з свого личка свою власну слину? А ну, спробуй! А як це зробив, тоді "збитуючи" навіть ту жєнщину, про котру ти так добре знаєш, що вона коли робить.

ДЕРЖАВНИЙ ПЕРЕВОРОТ В БОЛГАРІЇ.

(Кореспонденція з Європи.)

З телеграм відомо всім про державний переворот в Болгарії, але не зашкодить понаїюмитися нам ближше з усіми справами, тим більше, що про стару болгарську, тепер скинуту владу, не дуже точно відомо кождому.

Історія Болгарії дуже богата в політичні перевороти. За 45 літ самостійного існування болгарської держави, їх було чимало. Але сучасна заміню владі Стамбулійського кабінетом Цанковом, за допомоги офіцїрів, належить до одної з поважних змін.

Олександр Стамбулійський — постать небуденна. Син богатого селянина, якому в 1923 році скінчилось 42 роки, одержав сільсько-господарську освіту з початку в Болгарії, потім в Німеччині, де довгий час вчився в господарській академії в Галле. По повероті з Німеччини, Стамбулійський став народним учителем. В 1911 р. його вперше вибрали послом до болгарського парламенту, і в тому-ж році став він провідником хліборобської партії, себто партії куркульів, сільських богатіи. До війни болгарської партії дїялися на різні орієнтації: московські, антантофільські (Франція, Англія) і австрогерманофільські. Як з достуку імперіалістичної світової війни прийшлося вибирати, пощичному боці стати, Болгарія, що пам'ятала ще балкан-

нимишми політичними групами Болгарії. Будучи президентом міністрів, тїмчасим маючи всю владу в руках, Стамбулійський швидко відсував короля зовсім на бік, а в країні завів твердо диктатуру хліборобської партії. Перш усього Стамбулійський, на основі спеціально прийнятого закону, почав суворо переслідувати міністрів всіх бувших кабінетів від 1913 до 1918 рр. Іх судили за шкоди, які зробила їх діяльність Болгарії.

Стамбулійський старався закріпити владу хліборобської партії шляхом окремих законів, направлених проти розбогатівших підчас війни верств мійського населення. Був виданий закон, який карає високими гривнями (карами) аж до 6 мліонів левів кождого розбогатівшого в час війни, з метою боротьби з спекуляцією; вивіз збіжки за кордон наслідвав державному синдикату. Дїяльності селянських кооперативів уряд давав великі привілеї. Був виданий закон про тудову обов'язність, по якому молоді люди від 18 до 20 літ пригальгали до загальної праці: проведення доріг, будовання громадських домі, шкіл і т. д. Трудовий мобілізаці підлягали у виміжних умовах і жінки. У закордонній політиці Стамбулійському вдалося зменшити воєнну контрибуцію Болгарії (антанті) з 2250 мліонів золотих франків, на 550 мліонів. Ця угода була ухвалена парламентом кілька днів перед переворотом. Владі теж Стамбулійському надлати кращі відносини поміж Югославією і Болгарією.

Диктатуру хліборобської партії Стамбулійський перевів дуже твердо і при виборі до парламенту не вгаєвся вживати терору та ріжних мхінацій, при чому одержував все більшість хліборобських голосів. Режим Стамбулійського відсував від державно-громадського життя не тільки інтелігенцію, але й усіх населених мїст. Панувала виключно диктатура селянства. В виборах до парламенту (в чвітні 1923) хліборобська партія Стамбулійського одержала 246 мандатів — 215, розуміється при допомозі відповідного натиску з боку державного апарату на інші верстви населення.

Вночі, з 8. на 9. червня 1923 "Союз запасних" офіцїрів, при допомозі кількох полків, зробив в головному мїсті Болгарії Софії державний переворот, себто, оголосив нову владу на чолі з проф. Олександром Цанковим, а владу Стамбулійського виарештував. Переворот відбувся в порозумінні з болгарським королем. Але на той час сам Стамбулійський не був в Софії і тому не попав в руки нової влади. Він зручно вирвався в глубину Болгарії і на його поклик стала 20-тисячна селянська армія, що й почала війну з новою Софійською владою. Але Стамбулійського підпирало тільки селянство. Робітничтво заявило себе неутральним, а дрібнобуржуазія стала всія по боці нового уряду, маючи в своїх руках добре організовану військову частину і головне — столицю Болгарії — Софію.

Стамбулійський підчас свого урядовання забував все про це, що робітничтво не тільки страждало свої інтерес в селянській владі, але й бажало скинення цієї влади — ще перед ухвалою протикомуністичного закону, який вже був запроєктований.

В своїому наступі на Софію, Стамбулійський забував про величезне революційне значення головного міста, бо хто має в руках столицю з її центрами, має за собою більшу половину перемоги. Але в головних містах нема селян, а організовані їх по селах є не тільки трудне, але й неможливе з стратегічних причин. Великоміській вулиці є робітничі. В громадській війні робітничтву, головне мїсто ані здобути, ані знищити не можна. Власне можна, але тільки тоді, як само робітничтво допоможе, або буде захищуватися пасивно, неутралью.

Болгарська спроба наскрізь селянської диктатури не здійснилася. Це так-же неможливо, як і диктатура тільки промислового пролетаріяту. Влада робітників і малоземельних селян! — ось ключ будучности. І доки людство не дійде до цього ключа, вже тепер, після кривавих спроб в 1919 році (монахійська) і в 1923 р. (болгарська), доти пануватиме всецїло над пролетаріатом мїста і села, дрібнобуржуазія і мїщанство.

Змагання Стамбулійського скинути нову владу в Софії і вдержати свою, не вдалися. Його селянські, да борзі зорганізовані війська були розбиті військами нового уряду, а сам Стамбулійський захвачений в полон. Але, мовляв, "при утечі", був вбитий в лісі офіцїрами уряду Цанкова.

Чи цим закінчилися громадянська війна в Болгарії, ще невідомо. Найближчий час докаже.

Юрко Ропша.

ДЕ САМА "НАСТОЯЩА"?

Одностітка "Воїнське життя", що вийшла в Луцьку на місці забороного польськими властями "Українського життя", містить під повисшим наголоском слідуочу цікаву статтю:

В останні часи українська еміграційна преса дуже заговорила про Україну, а це в зв'язку з тим, що російські емігранти на чолі з б. князем Миколаєм Миколаєвичем збирались з Сербії "визволити" Росію. І наші земляки на еміграції не хотіли остатися в хвості, бо де цар-батюшка, там і вірно-підані. Не поєздо "царю-батюшки" — починають у спокоюватися і землячки.

Чується навіть таке серед еміграції, що можна би вже й погодитися з тим, що є Україна Радянська, а не панська, але як можна знести це, що на чолі влади стоїть якийсь Раковський, а не потомок українських князів. Це ніби найбільша для них перешкода, щоб повернутися ім на батьківщину. Дялтого чужою раз-у-раз від левких емігрантів, що поки є на чолі Радянського Уряду Раковський — над Дніпром України нема. Спитаєте їх: деж тоді діалась Україна, де подівся з неї 25-мільоновий народ український? Почуйте на це таку відповідь: "Українці всі на еміграції; на Україні остався тільки невідомий елемент. Тільки на еміграції є змога розвиватися."

Залежно від цього, де якийсь емігрант живе, що місцевість і вважає "Україною", а себе і тільки себе "найцірїшим" українцем. І так — еміграції в Чехії вважає, що тільки вона має право рішити українські справи і більше ніхто, бо вона є "цивіт наші", а Прагу вважає самою "настоючою" Україною. Там о землях українських під Чехією — о Закарпатській Україні — ані мур мур! Понимайте! Матеріальна підтримка, та це "бунтувать?"

В Німеччині й Австрії — там справа гірше. Лихо занесло туди вже "червоних", та й емігрантів не мало "почервоніло" — от і конкуренція, бо ці проиншу Україну торочать.

У Франції, Югославії — там ніби нема України, а є тільки часто кочуюча "Малоросія". В залежності від цього, куда переїздить каса "Іх Височества", або "Ясновельможного" — туді і простягаються границі "Малоросії". Страх велику територію вона там обіймає. А населення? Двічі стільки, що над Дніпром. Там безспорно "істинна!"

Італія? — Рим? — Туді "наших" не пускають! Бач, фашисти чорні, а наші "ширі" жовті — разом дуже небезпечна хемічна формула: чорно-жовтий — австрійський монарх. Це бач для теперішнього італійського монарха — конкуренція. Досить! З такими подальше. Румунія? — В Бухаресті навіть міністерство є, чи то місія. Там "шира неєнка" з українськими боярами на чолі. А ду-

маєте тепер легко таких найти? І в музеях історичних подібних нема. Що — Бєсарабія? Чисто румунська земля! Нарід там дурний, не знає навіть, якої національності.. Яка з неї користь? Хіба, що кукуруза родиться? І не згадуйте! — Не сяд ворогів наживать..

Центр всіх центрів — це Варшава... Це сама настояца "Україна"?.. Хіба ні?. Скажіть будь ласка, а де українціувались і революціонували ся Шевченко? Хіба не у Варшаві, коли вези з собою помішника Енгельгарда до парікмахега? Не вірите?. Спитаєте п'на професора Зайца? Заюца!.. А рада міністрів на Алеі Рука, а "отамани" без війська, — хіба цього мало для докату, що туді "Україна"?.. Сама "настоюца"!! Це й з доступом до морі!.. Через Данціг!.. — Там власний комісар з власним банком і власним авто; з власною пристанню, де свої студенти носять чужі мшки.. Волни, Холмщині, Підляшчя, Полісся й Східна Галичина — чисто польські землі!.. Живіть неук придумав, що там живуть українці.. А які живуть, то хіба їм зле? Як і можливість розвиватися — хай розвиваються!.. (Розвиваються, — аж на Зелений Клин — примі складачка). Що — конкуренти? Емігранти вертаються до дому, це невідомо!.. Радянське представництво в Польщі? — це самозванці!.. Соймове представництво в Польщі? — воно не має права ні про що говорити!..

Так мудрують ріжні емігранти, що будують "неєнку" всюди, тільки не там, де треба й не так, як треба. Дарма панове!.. Україна була, є тепер і буде, незалежно від того, чи ви там є і будете, чи ні! Народ український буди свою державу і творить життя так, як сам хоче і буде йти вперед, незалежно від того, чи будете ви в Празі, чи в Бухаресті, чи в Варшаві!.. Не підкупайте основ, а докладайте щегадки до залежного фундаменту, а тим дійсно причинитесь до будови батьківщини. Мусите признати, що не там, де вас горстка перебуває тимчасово, будеться українська держава, але там, де в природних історичних границях проживає 25 мліонів українців.

РЕВОЛЮЦІЙНИЙ КАЛЕНДАР

- 14. липня 1918 р. ліквідовано контрреволюційне повстання в Нижньому Новгороді.
- 14. липня 1920 р. Червона армія заволоділа Вільно.
- 14. липня 1920 р. мирний договір з Литвою, яка згодилась перепустити радянській війська через свою територію для боротьби з Польщею.
- 14. липня 1921 р. другий конгрес комінтерна молоді.
- 15. липня 1917 р. на багатьох салдських в'язу в Петрограді ухвалено резолюцію про передачу всієї влади Радам. Страйк багатьох підприємств, початок хвильовання в гарнізоні.
- 16. липня 1920 р. відозва Галицького Ревкому до народів всіх країн про утворення Галицького Радянського Уряду.

Товариші! Відновляйте передплату на "Українські Робітничі Вісті!"

НОВА КОМЕДІЯ!

Вже вийшла з друку і продається дуже гарна комедія в трох діях Стен-а Зан-ога п. н.

ЯК СВІТ ПІШОВ ДОГОРИ НОГАМИ

Надається до вистави навіть на малих сценах. Спеціальні декорации не вимагає. Ціна 25 центів.

Замовлення слати до: Ukrainian Labor News Cor. Pritchard & McGregor Winnipeg, Man.